
Отчет от проведено обучение на тема: „Отворени данни в държавната администрация в Резиденция „Бояна“ на 16.10.2014 г.“

Обучението се проведе в Резиденция „Бояна“ на 16.10.2014 г. от 9.30 ч. в зала 2. То е организирано съвместно от Администрацията на МС и Института по публична администрация. Целта му е да повиши теоретичните и техническите знания на публичната администрация в Европейския съюз, в посока насърчаване въвеждането на технологии, свързани с отворени данни и публикуването на отворени данни. Обучението се извършва по проекта „Open Data Support“, който е финансиран от Европейската комисия, ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ (DG CONNECT). То беше с продължителност 8 часа.

Обучението откри секретарят на Съвета за административната реформа. Той представи лекторите за деня: първият е служител в Администрацията на МС, дирекция „Модернизация на държавната администрация“ и водещ експерт в инициативата за отворени данни, а вторият е консултант към PwC /Pricewaterhouse Coopers LLP/. Каза няколко встъпителни думи за инициатива за отворени данни, която е свързана с по-доброто управление и е заложена в нормативната уредба. Спомена, че се наблюдава желание за реализиране на инициативата на политическо ниво както в България, така и на ниво ЕС. България обаче отново е на едно от последните места в политиката на отворените данни. Необходимо е да положим усилия и страната ни да подобри своя имидж, дори може да бъде лидер в областта на отворените данни. Отварянето на информацията може да спомогне за разкриването и заемането на повече работни места.

Бяха представени накратко: инициативата за отворени данни в България, състоянието в момента, какви са перспективите, какво представляват отворените данни, какви са основните проблеми в България, кои са нормативните актове и стратегическите документи, заложили в инициативата, интегрираната платформа за отворени данни, която е подготвена и предоставена за използване от ИТ специалисти от „Общество БГ“, данни за напредъка на инициативата в световен мащаб и резултатите от социологическо проучване, което показва от какво имат нужда обществото и бизнесът и каква информация искат да бъде отворена приоритетно. Ще бъде предоставена презентацията й.

Отворените данни представляват публичната информация, която се публикува от институциите в отворен, машинночитаем, позволяващ повторна употреба формат. Това са първичните данни, които са необработени и неорганизиранни. Предоставят се от институциите така, че бизнеса и гражданите да ги използват така, както намерят за добре.

Те са достъпни, добре описани и структурирани. Лесни за обработка, анализ и визуализация. Позволяват повторно използване и се предоставят безплатно. Според Директивата се допуска заплащане на такса, която обаче не може да надхвърля разходите по възпроизвеждането и предоставянето на информацията. Естествено не подлежи на отваряне информацията, която съдържа лични данни или класифицирана информация. Форматите на отворени данни, които са най-разпространени са: CSV, RDF, XML, JSON и др. Те позволяват много лесна обработка и създаване на различни анализи и приложения. Много анализи и графики въз основа на отворени данни в България се създават основно от неправителствени организации и частни лица.

Основните проблеми в България са

- » Липсата на приети общи принципи и правила за предоставяне на информация в отворен формат.
- » Публикуваните данни не са удобни за обработване, не са описвани и структурирани и съответно за тях се иска заплащане. Веднъж гражданите като са платили данъците си, са платили за събирането на тази публична информация. На практика се получава заплащане два пъти за едно и също нещо, което не е допустимо.
- » Информацията не е приоритизирана, а всъщност администрацията разполага с огромен обем информация. Необходимо е да приоритизираме информацията, която е най-необходима за гражданите и бизнеса. Съществува прекален контрол върху информацията и усложнени процедури за нейното предоставяне.
- » Администрацията е слабо информирана. Това е първото събитие, на което толкова много представители на различни администрации са се събрали.
- » Голяма част от източниците публикуват информацията си в неудобни формати за обработка, най-вече в pdf формат.

Основните нормативните и стратегически документи, в които е заложена

инициативата са: Директивата на ЕС (2013/37/ЕС) за повторна употреба на информацията в обществеността /основно/. Директивата трябва да се транспонира в националното законодателство, като всички закони и подзаконови нормативни актове трябва да бъдат приети от Народното събрание и след 18.07.2015 г. да започне тяхното прилагане. В ЕС много страни са стратирали отдавна инициативата. САЩ и Корея например, които не са членки на ЕС са много напред. Спомена се и за съвместния проект с Република Корея, в рамките на който са изпратени консултанти, за да обучат екип от експерти в ЕС за отворените данни.

Към момента има междуведомствена Работна група към МТИТС за изготвяне на проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация, с който да се въведе директивата. Предстои той да бъде пуснат за обществено обсъждане. В закона се залага задължение всички администрации да публикуват информация за повторно използване : както на сайтовете си /в отделно създадени специално за това секции/, така и в интегрирана платформа за отворени данни /която в момента е в процес на разработване/.

Инициативата е заложена в редица стратегически документи като: Стратегията за развитие на държавната администрация 2014-2020, Националната програма за развитие на България 2020, Националната програма за реформи 2020, Плана за действие в инициативата „Партньорството за открито управление“, на което България става член през 2012 г.

Представени бяха различни проучвания за отворени данни в България, както и различни дейности в рамките на инициативата „Партньорство за открито управление“. Предстои

интегрирането на системата за правна информация на МС към интегрираната платформа за отворени данни. Има няколко пионери в инициативата: Центъра за градска мобилност на София, Центъра на националната изборителна комисия, Националният статистически институт и др.

Даде се пример за портал с отворени данни – strategy.bg, който е базиран на платформа на отворен принцип и е създаден и поддържан на добра воля, без да се чака законово основание, въз основа на което да се отворят данните.

Ползи: ще се създадат нови иновативни бизнес услуги, нови компютърни и мобилни приложения, ще се повиши икономическият ефект, ще се създадат нови работни места, ще се повиши публичността на администрацията, ще се подобрят аналитичните процеси, ще се засили прозрачността, ще се улесни електронното издаване на справки и документи и пр.

Предстоящи действия по тази инициатива: предстои да се утвърди цялостната политика; предстои да приоритизираме информацията във всяка една администрация, която да бъде отворена; след това да се пристъпи към нейното отваряне, съгласно приоритетите; да се изготвят технически изисквания и ясни насоки за отварянето на информацията; предстои да се запознае администрацията с инициативата за отворени данни и да се насърчи в отварянето на данните; и предстои съвсем скоро да транспонираме директивата в закона.

Интегрираната платформа за отворени данни [/opendata.government.bg/](http://opendata.government.bg/) беше представена от Общество БГ. Този портал е резултат на съвместните усилия на МТИТС и Общество БГ, с подкрепата на заместник-министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Той е в процес на разработка и е с идеята да се превърне в - портал за отворени публични данни в България. Избрана е една от най-разпространените платформи за отворени данни [/CKAN/](http://ckan.org/), защото тя е измерима, популярна, модулна, лесно разширяема, базирана на технологии с отворен код и следователно разрешението за ползване е свободно /тя е под AGPL v3, създадена от Open Knowledge Foundation, Germany/, с възможен превод на много езици, включително български и използвана от много централни и местни администрации, включително ЕК. Качената информация е в удобен за повторна употреба машинночитаем и API-достъпен формат. Създадено е и допълнително приложение за потребители - за използване на позитивния лекарствен списък и аптеки.

Има улеснения за ИТ специалисти - автоматично да се извличат данните, т.е. те не само да се разглеждат, а и да се обработват и използват за различен тип анализи. Порталът е напълно функциониращ и на него могат да се публикуват данни, но приложението е пилотно, направено само с демонстрационна цел и тепърва ще се развива и доразработва.

Обучението включи няколко модула /представени от консултанта към РвС част от каталога за обучение, които са следните:

Модул 1.1 Отворени данни за управлението и Директивата относно повторната употреба на информацията от общественния сектор (Open Government Data and the PSI Directive)

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm11-psi-directive-and-open-government-data-en>

Разгледани бяха следните въпроси:

- Понятията отворени данни, отворени данни за управлението, свързани отворени данни;
- Политики за отворени данни за управлението;
- Казуси с примери за приложения и услуги, базирани на отворени данни за управлението;
- История и цели на Директивата относно повторната употреба на информацията от общественния сектор и задълженията на организациите от общественния сектор,

произтичащи от Директивата.

Модул 2.5 Условия за ползване на информация и метаданни (License your data and Metadata)

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm25-data-metadata-licensing-en>

Разгледани бяха следните въпроси:

- Необходимостта от ясни условия за повторно използване на информация от обществения сектор;
- Условията за повторно използване на информация в принципите на отворените данни;
- Условията за повторно използване на информация от обществения сектор и изискванията на изменената Директива 2013/37/EU;
- Подходи при условията за повторно използване на информация: Creative Commons;
- Условията за повторно използване на информация и добри практики;
- Условията за повторно използване на метаданни и добри практики;
- Повторно използване на метаданни и верига от метаданни;
- Казус: Europeana.

Модул 1.4 Въведение в управлението на метаданни (Introduction to Metadata Management)

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm14-introduction-metadata-management-en>

Разгледани бяха следните въпроси:

- Дефиниция, примери и стандарти за метаданни;
- Управление на метаданните – жизнен цикъл и цели;
- Понятие за качествени метаданни;
- Управление на метаданни и подход за обмен между системите, реализирани по проекта Open Data Support чрез платформата за оперативна съвместимост на отворени данни (Open Data Interoperability Platform).

Модул 2.2 Качествени отворени данни (Introduction to Open Data Quality)

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm22-open-data-metadata-quality-en>

Разгледани бяха следните въпроси:

- Дефиниция и характеристики на качествени данни;
- Добри практики.

Модул 2.1 Жизнен цикъл на свързаните отворени данни за управлението (The Linked Open Government Data Lifecycle)

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm21-linked-open-government-data-metadata-lifecycle-en>

Разгледани бяха следните въпроси:

- Модели на жизнен цикъл на отворени данни за управлението;
- Етапи на жизнения цикъл на отворените данни.

Предоставен е пълен каталог за онлайн обучение и тестове:

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/online-training-material>

Темите на обучението в каталога са следните:

Topic 1 - Introduction to Linked Open Government Data (foundational modules)

1.1. Open Government Data and the PSI Directive

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm11-psi-directive-and-open-governme>

[nt-data-en](#)

1.2.Introduction to Linked Data

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm12-introduction-linked-data-en>

1.3.Introduction to RDF & SPARQL

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm13-introduction-rdf-sparql-en>

1.4.Introduction to Metadata Management

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm14-introduction-metadata-management-en>

1.5.Promoting the Re-use of Open Data through ODIP

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm15-promoting-reuse-open-government-data-through-open-data-interoperability->

Topic 2 - Publishing Linked Open Government Data & Metadata (advanced modules)

2.1.The Linked Open Government Data Lifecycle

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm21-linked-open-government-data-metadata-lifecycle-en>

2.2.Introduction to Open Data Quality

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm22-open-data-metadata-quality-en>

2.3.Design and Manage Persistent URIs

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm23-design-manage-persistent-uris-en>

2.4.Designing and Developing vocabularies in RDF

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm24-designing-and-developing-rdf-vocabularies-en>

2.5.License your Data and Metadata

<https://joinup.ec.europa.eu/community/ods/document/tm25-data-metadata-licensing-en>

По всички теми има въпросници за проверка!

Съществени моменти от ИПА:

1) планират проучване за отворени данни и проявиха интерес, към направеното от МТИТС подобно прочуване, което се намира на следния линк:

Проучването на МТИТС:

<https://www.mtitc.government.bg/page.php?category=668&id=7238>

2) попитаха ни дали планираме да правим подобно проучване и за големи данни?отговорихме че опитахме но получихме отговор само от 5 публични администрации

3) планират годишна среща на специалистите по отваряне на данните през 2015 г. мисля че в края на октомври има нещо важно по отворени данни пак?

4) напомнят ни за конкурса за добри практики: 1) Конкурс за иновативни практики в доброто управление и 2) Конкурса за иновативни е-решения и практики, които са с краен срок за подаване на предложения до 30.10.2014 г. Кандидатстването е онлайн на:

<http://ipa.government.bg/bg/konkursi-za-dobri-praktiki> и награда: Пътуване в страна-членка на ЕС за обмен на опит.